

Inspreektekst Jean-Paul van Aubel – behandeling POVI 2026

Voorzitter, Statenleden,

Dank voor de gelegenheid om hier vandaag in te spreken.

Mijn naam is Jean-Paul van Aubel. Ik ben melkveehouder in Eijsden.

Ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om mijn zorgpunten over de POVI onder uw aandacht te brengen.

De keuzes in deze POVI raken heel Limburg, maar in Zuid-Limburg werken ze extra hard door. Dat komt doordat landbouw, natuur, water en verstedelijkt gebied hier dicht op elkaar liggen dan elders. Juist daarom hebben de gekozen zoneringen in Zuid-Limburg grote gevolgen.

Provinciebreed is het primair landbouwgebied afgenomen van 83.000 hectare in 2021 naar 59.600 hectare nu. Dat is een afname van meer dan 28 procent. Nergens in Limburg is die afname zo voelbaar als in Zuid-Limburg. Hier is sprake van een afname van meer dan 55 procent.

Dat komt vooral door de invoering van het verwevingsgebied en de uitbreiding van de groenblauwe landbouwzone. In een regio als de mijne, waar functies sterker met elkaar verweven zijn en de ruimte schaarser is, grijpt die zonering veel dieper in dan elders. Daardoor wordt het primair landbouwgebied hier veel kleiner en kwetsbaarder. Voor agrarische ondernemers betekent dat minder ontwikkelruimte en minder duidelijkheid over de toekomst.

Daarnaast zijn er andere ontwikkelingen die juist Zuid-Limburg extra raken. Ik noem de twee zoekgebieden voor drinkwaterwinning in de gemeente Beekdaelen. Ook die leggen extra druk op de beschikbare landbouwgrond en op de ruimte voor agrarische ontwikkeling.

En dan zijn er nog de overgangszones rond Natura 2000-gebieden in de groenblauwe landbouwzone. Die zijn nu nog indicatief ingetekend, maar in de gebiedsgerichte aanpakken worden deze zones definitief begrensd. Omdat Zuid-Limburg relatief veel Natura 2000-gebieden heeft, raakt ook dit onze regio zwaarder dan andere delen van Limburg.

Voorzitter,

Voor ons draait het uiteindelijk om toekomstperspectief. De vraag is of agrarische bedrijven in Zuid-Limburg nog perspectief houden om door te gaan, te investeren, te ontwikkelen en overgedragen te worden aan een volgende generatie.

Juist op dat punt neemt de onzekerheid toe.

Ik wil daarbij een concreet voorbeeld noemen uit mijn eigen regio. In het concept-inspiratiekader Eijsden-Margraten worden gebiedspaspoorten uit de POVI overgenomen, met toevoegingen als het ontmoedigen van reguliere akkerbouw en het ontmoedigen van het gebruik van meststoffen en bestrijdingsmiddelen. Dat gebeurt zelfs op gronden in het primair landbouwgebied.

Dan is de vraag die bij ondernemers opkomt heel eenvoudig: hoe moet je op deze manier nog voedsel produceren?

En dus is ook de vraag aan u: is dit de bedoeling van de POVI? En is de provincie er voorstander van dat gemeenten deze lijn op deze manier gaan toepassen, ook in gebieden die juist als primair landbouwgebied zijn aangewezen?

Als dit de praktijk wordt, dan komt het toekomstperspectief nog verder onder druk te staan. En dat merken we nu al. Veel agrariërs vragen zich af of er nog voldoende toekomst is. Ook bedrijfsopvolgers worden terughoudender, omdat het steeds moeilijker wordt om te overzien wat straks nog mogelijk is.

Dat raakt niet alleen individuele bedrijven. Dat raakt ook het gebied zelf.

Zuid-Limburg is een streek waarin landbouw, landschap en leefbaarheid nauw met elkaar verbonden zijn. De aantrekkelijkheid van het heuvelland wordt in belangrijke mate bepaald door de afwisseling van water, natuur en agrarisch cultuurlandschap. Als die agrarische basis verzwakt, dan heeft dat gevolgen voor de dorpen, voor de economische vitaliteit van het platteland en ook voor recreatie en toerisme.

Daarom wil ik u vragen om bij de verdere behandeling van deze POVI nadrukkelijk oog te hebben voor de regionale uitwerking. Wat op provinciaal niveau misschien in balans lijkt, kan in Zuid-Limburg onevenredig hard uitpakken.

De vraag is voor mij uiteindelijk heel concreet: blijft er in Zuid-Limburg nog voldoende toekomstperspectief over voor agrarische bedrijven? En zijn er voldoende financiële middelen om ons te compenseren voor de schade die we lijden als gevolg van beperkingen voortvloeiend uit de zoneringen, onderliggende kaartlagen, gebiedspaspoorten, gebiedsprocessen en daaruit voortvloeiende beperkingen?

Dank u wel.